

Pioneeriyrittäjän taival

Iin Alarannalle sotien jälkeen muuttaneet Petsamon siirtolainen **Johan Veikanmaa** ja Askaisissa syntynyt **Enni, o.s. Saarinen** saivat pojan maaliskuussa 1947. Ristittiin Sepoksi. Esikoinen Tuula oli syntynyt Turussa 1945. Myöhemmin tuli vielä neljä siskoa lisää.

1950-luvun alussa perhe muutti **Kuivaniemen Myllykankaalle** ja 6-vuotias Seppo karkasi Kaakkuriniemen kansakouluun opittuaan lukemaan isän savottareissuilta tuomista Tex Willer- ja Pecos-Bill -sarjakuvalehdistä. Jouluevankeliumin esittäminen annettiin pojalle ensimmäisessä kuusijuhlassa jouluna 1953. Koulu ei erityisesti kiinnostanut, mutta ympäristön virikkeet sitäkin enemmän. Sodan jälkeen vinteiltä löytyi paljon ammuksia ja lähes joka talossa oli räjähteitä. Maaseutu alkoi koneistua ja kaikki liikkuva kiinnosti. Sähkömoottori- ja höyrykonekokeiluja tehtiin alkeellisilla välineillä. Antero Vipusen oppikirja oli ahkerassa käytössä.

Alakoulussa ja yläkoulussa

Kansakoulu sujui jotenkuten, kunnes kirkonkylän koululle tuli opettajaksi ylioppilas **Heikki Väliatalo Oulun Pateniemestä**. Hän kiinnitti huomiota 7-luokkalaisen laskutaitoon ja testasi sitä luettelemalla kellon aikoja pyytäen laskemaan päässä viisarien väliset kulmat. Sehän sujui, ja kehoitus oppikouluun pyrkimisestä tuli. 13-vuotias Seppo aloitti Kemian Lyseossa syksyllä 1960. Heikki Väliatalon mukaan ”lähti paikatuissa pöksyissä herrojen kouluun”.

Keskikoulun alaluokat sujuivat vaatimattomasti. Kiinnostus oli taas muissa asioissa ja koulumatkakin vaativa. Asuinpaikka oli tuolloin asutustila Simon Maksniemestä 10 km korpeen. Matkaa junalle oli 9,5 km. Se taitui syksyisin pyörällä ja talvella hiihtäen, kävellen tai kahlaten. Osaa tiestä ei aurattu ollenkaan ja muu 8 km iltapäivisin. Jäniksenjäljet olivat usein aamutuimaan ainoat merkit muista liikkujista. Kunto ja läsnäolon taito kehittyivät aamutaipaleella klo 5-7 ja paluumatkalla klo 17-19. Itkeminen ja kiroaminenkin tulivat tutuiksi. Toinen on unohtunut.

Ajan koulumaailmasta kertoo tapaus kevättalvelta 1961. Junat olivat lättähattuja ja ne olivat sitä enemmän myöhässä, mitä kovempi pakkas oli. Pysäkillä ei päässyt suojaan ja lämpimänä piti pysyä helppoheikin jumpalla. Reilu myöhästyminen ensimmäiseltä, suomen tunnilta. Opettajana maisteri Anna-Maija Tiitinen Oulusta. Oveen koputus ja opittu litania ”Olisiko opettaja hyvä ja antaisi anteek...”. Sinä olet patalaiska ja muuta, sekä vertaus parin korttelin päästä tulleeeseen parempaan oppilaaseen. Jostakin syystä 14-vuotias vastasi kohteliaisuuteen olemalla hiljaa, antamatta mitään selitystä. Maisteri kuuli kai opettajanhuoneessa etelän junan olleen reilusti myöhässä. Osasikohan edes nolostua, ainakaan ei pahoitellut käytöstänsä. Enimmäkseen opettajat olivat miellyttäviä ja kannustavia.

Hinaajalla

Keväällä 1962 Seppo lähti **Veitsiluodon hinaajaan** koulurahaa ansaitsemaan. Palkka oli aikuisen merimiehen palkka ja vesillä tuli jatkuvia ylitunteja. Vuorot olivat 6 tuntia vahtia ja 6 vapaata. Rahaa oli taskut täynnä ja sitä riitti kotiinkin. 16-vuotiaana alkoi moottoripyöräily ja sitä jatkui pieniä taukoja lukuun ottamatta 51 vuotta. Tutuiksi tulivat Euroopan baanat, Rooman kadut ja Suomen pikkutiet. Pitkään palvellut BMW K-100 vm 1984 vaihtoi omistajaa vappuna 2014.

Hinaaja-aika oli **elämän korkeakoulu**. Vesillä tutustui niin Laatokan laivureihin, kuin savolaisiin höyryajan konemestareihin, ja tietysti Lapin savottakokkeihin. Tupen peluukin tuli tutuksi. Jo

ensimmäisenä kesänä nuori kansimies sai vastuullisen tehtävän Iijokisuulla. Kippari ajoi hinaajan tarakkoineen alas alkukesän vuolaasti virtaavasta joesta lohirsät kokemuksella väistellen. Miehistö avasi kauden juopottelulla ja Seppo määrättiin ruoriin. Kompassi oli katossa, kiikari ja kartta annettiin eteen. Opastuksena oli ”Kyllä sinä osaat, aja ojia pitkin”. Matka Veitsiluotoa kohti alkoi kauniissa kesäsäässä ja luottamus kannusti. 12-tunnin hinauksen jälkeen Kuivaniemen Hietakallan edustalla köliltä kömpi humalaisia ja krapulaisia meren urhoja kehuaan ja olalle taputtamaan nuorta sankaria. Aika oli yksilöä kannustavaa. Se antoi elämän eväitä.

Tarakassa oli yli 10 000 kuutiota puuta, satoja rekkakuormia, ja sen hinta oli satoja tuhansia euroja tämän päivän rahassa. Matka taittui parin solmun nopeudella, 1852 m/tunti. Myrskyn sattuessa jouduttiin hakemaan suojapaikkoja, maattiin tuulta. Joskus ajettiin paikallaan, kun ei pystytty kiinnittymään mihinkään ja ankkurit eivät pitäneet tuulen vuoksi pienen saaren suojassa.

Alkukesällä 1968 kansimies istui aamuyöllä ruorissa puomiletka hinauksessa Kropsun saaren edustalla matkalla Ouluun. Oli leppeä kesäaamu, aurinko nousi ja diesel jyrisi. Oma preppauskurssi **Oulun Yliopistoon**, kirjoina Vektorianalyysi K. Väisälä ja Differentiaaliyhtälöiden alkeet. Äkkiä kaikki hiljeni. Nopea peilinkeihin vilkaisu, sijainti keskellä väylää. Alas kannelle, vinssi käyntiin ja vaijeri sisään. Säikäytyneitä ilmeitä kajuutoista. Väylälle upoksiin oli jäiden mukana siirtynyt suuri metallinen poiju, joka juuttui potkurin ja sitä ympäröivän tunnelin väliin. Hinaus Pateniemeen ja sukeltaja tarkistamaan. Lopulta siipirikko avustettiin telakalle Veitsiluoto 8:n mukana.

Veitsiluoto 1:ssä oli uusi Burmeister-meridiesel kesällä 1962. Konemestari vaali silmäteräänsä, jossa oli vielä tehon rajoitinsinetit. Jouduttiin myrskyyn Haukiputaan Isoniemen selällä elokuun pimeydessä vastoin sääätietojen lupauksia. Valonheittimet eivät kantaneet tarakalle asti ja ajomies **Pekka Hepola** ja kansimies Seppo soutivat tarkistamaan. Ei hätää. Kippari repi sinetit irti omalla vastuullaan ja vettä pumpattiin jatkuvasti kannelle. Hinaaja ei uponnut, mutta vetokyky lisääntyi. Kova etelätuuli siivitti vauhdin lähelle kolmea solmua. Aamulla huokaistiin helpotuksesta Iin Röyhtässä. Vain muutamat niput olivat pehmenneet. Sauna, räiskäleet ja saaren vaapukat maistuivat.

Mieleen painuvia olivat myös kuulaat kesäyöt yksin ylhäällä ruorissa istuen. Nuori mies ihaili luonnonkauneuden ohella meridieselin valtavaa voimaa ja potkurivirran verkkaista pulpahtelua pintaan kaukana ahterista. Äänestä hiljaisuutta.

Oikosulkumoottorista generaattori

Elektroniikkaan tuleva teekkari tutustui 1960-luvun lopulla tilaamalla **Motorolan Application-notes** -julkaisuja kaikkiaan noin 300 kappaletta, alan uusinta sovellustietoa. Laivaradiopuhelimien korjaus opetti tarttumaan kolviin kylmemmästä päästä. Sähköttömään kotitaloon nuori keksijä rakensi voimalan oikosulkumoottorista, kytkemällä suuret magnetointikondensaattorit tähtikytkennän sakaroiden väliin. Voimanlähteenä oli vanha auton dieselmoottori. Ei pitänyt toimia, mutta toisin kävi. Opiskeluaikana tuli lennokasta teoriaa, mutta käytäntö osoitti että laajasti ottaen Suomen elektroniikan taso oli vaatimaton, vaikka lahjakkaita harrastajia oli paljonkin.

Sinisten autojen polulla

Opiskelu oli helppoa, koska tekniikka oli jo lukiossa hioutunut hyväksi, kun ei ollut aikaa pönttää. Lukiossa piti kirjoittaa **Toivo Pekkasen** Tehtaan varjossa -romaanista. Lukemalla kirjasta vain viimeinen kappale, oli loihdittava essee. Teekkari ehti harrastaa monia tärkeitä asioita, pontikankeitosta luvattomaan radiolähetystoimintaan ja muuhun hyödylliseen, olihan akateeminen vapaus. Huomio oli kiinnittynyt myös puhelinlinjojen moniin johdinpareihin. Langoilla kökötti syksyisin paljon suunnistus- ja sometustaitoisia maastamuuttajia. Liikkuiko noissa kaikissa samanaikaisesti puhetta? Voisikohan niitä käyttää muuhunkin?

Neljännän vuosikurssin vapun jälkeisenä päivänä 1972 ajatus kulki hyvin ja diplomityö mielessä teekkari marssi **Oulun Puhelimen Pekka Kanasen** juttusille kertomaan puhelinverkon käyttämisestä muuhunkin, kuin turhaan lörpöttelyyn. Idea sai totaalisen tyrmäyksen, mikä lisäsi innostusta. Oikea ratkaisu olisi ollut **TeleTus**-järjestelmä, jonka Oulun Puhelin oli ottanut hiljattain käyttöön. Se oli sveitsiläinen ja periaatteeltaan 1920-1930 lukujen menetelmä. Teekkarille tuli mieleen hölmöläissatu, jossa tien viereen rakennettiin uusi tie sinisille autoille. Olo oli mattimainen ja mahdollisuudet näyttivät suurilta. Koulutusta tuohon historian jäänteeseen annettiin huippuosaavassa Suomessa vielä 1990-luvulla. Tulevan yrittäjän ajatus oli, että tiedonsiirron tulee perustua osoitteen valintaan ja turhan tiedon määrän minimointiin. Lentolehtiset ja pullopostit olisivat käyttökelpoisia erikoistilanteissa.

Diplomityö ”Robottipuhelin” oli mustissa kansissa syksyllä 1972 ja se hyväksyttiin helmikuussa 1973.

Naimisiin Seppo meni Anita Kamsulan kanssa maaliskuussa 1972. Lapsia syntyi kolme, Tanja 1972, Teemu 1976 ja Jaakko 1984.

Viestikompaniassa ja keittiössä

Syksyllä 1973 alkoi **varusmiespalvelus Oulun 1. Erillisessä Viestikompaniassa**. Alussa alokas teki ns. palikkatestin aivan tosissaan. Turhan korkea pistemäärä tuli ilmi myöhemmin aiheuttaen ongelmia väliaikaisen kompanian päällikön kapteeni Mannisen kanssa. Hän kysyi, ”Mikä diplomi-insinööri alokas luulee olevansa?” Varusmies mainitsi, ettei tutkinto ollut luulon varassa, kerjäten uusia vaikeuksia. Rovajärvellä teltan pystytyksessä kapteeni oli riehakkaalla tuulella ja lauloi ajan hengen mukaisesti työväenlauluja ja kehui luultua insinööriä läskiksi. Jälkimmäinen kuului koulutukseen, mutta edellinen ei ollut tavanomaista upseerille. Paikalla oli muuta kantahenkilökuntaa todistajina, joiden nimet jäivät muistiin. Kantelu lähti esikuntaan ja vastauskin tuli palvelusajan loputtua. Vastauksessa todettiin Mannisen syyllistyneen harkitsemattomaan lausumaan. Laulusta ei ollut mainintaa, mutta tapaus tuskin edisti Mannisen sotilasuraa. Vakinainen kompanian päällikkö majuri Peltola oli asiallinen ja antoi mm. teleskooppimaston kääntömekanismin suunnittelutehtävän.

Lukuisia **puhelintekniikan ideoita ja kokeiluja** syntyi kotikeittiössä. Idean loputon laajuus alkoi hahmottua. Yleistä ymmärrystä kuvasi oululaisen alan diplomi-insinöörin kysymys: ”Onko se tiedonsiirto niinku niitä tietokonneita ja niinku niitä fakseja.” Selvittyään myötähäpeästään yrittäjä vastasi myöntävästi. Aika oli 1970- 1980- lukujen vaihe.

Vuonna 1975 syntyi ensimmäinen yritys Oy Safetek Ab helsinkiläisten insinöörien **Antti Piipon** ja **Christer Sjöblomin** kanssa. Alettiin kehittää robottipuhelinjärjestelmää ja soitonsiirtäjää, jonka idea tuli sisäasiainministeriön insinöörin **Jouko Kottilan** kautta. Kolmessa vuodessa oltiin tyypillisessä kuolemanlaaksossa ja Antti Piippo onnistui neuvottelemaan vastuut Aspon piikkiin, jolle yritys myytiin. Yrittäjällä oli vapaus perustaa yritys yksin.

Outel Oy syntyy – taiteilua myrskyn silmässä

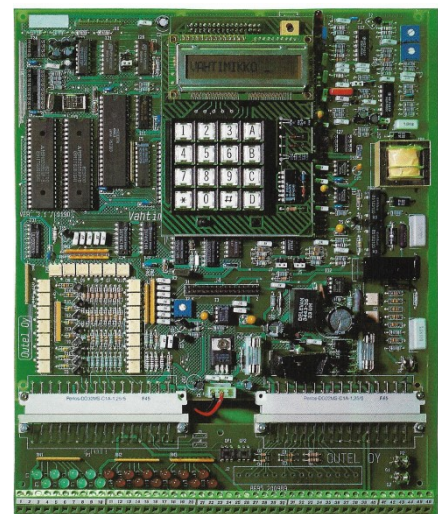
Outel Oy syntyi **maaliskuussa 1978**. Tulevia myrskyjä varten yksinyrittäminen oli ainoa vaihtoehto. Pelastusrenkaaksi syntyi vielä **Oudata Oy** vuonna 1980. Se tuli tarpeelliseksi 10 vuotta myöhemmin, kun tuhovoimat alkoivat piirittää.

Vuoden 1978 lopulla toimitettiin ensimmäinen robottipuhelinjärjestelmä helsinkiläiseen vartioimisliikkeeseen Moniturvaan. Uusia käyttötapoja syntyi nopeasti ja järjestelmän nimeksi rekisteröitiin **Vahtimikko vuonna 1979**. Se nostatti kohun Nokia-yhtiössä. Sieltä tuli vaatimus luopua rekisteröinnistä, vaikka tuotemerkin vahvistuksen ensimmäisellä sivulla on maininta, ettei päätökseen voi hakea muutosta. Yrittäjä alkoi jo tuolloin ihmetellä **Nokian roolia Suomessa**. Jokainen alaa tunteva ja itsenäisesti ajatteleva ymmärtää kuvion olevan keinotekoinen ja tekniskaupallisesti mahdoton tarina puhtaasti suomalaiseksi. Tämä havainto ja sen ilmaiseminen aiheutti paljon liikehdintää kulisseissa. Se jopa putkahteli esiin törkytekoina. Asia oli valtiojohdon siunaama, ja Pohjois-Suomessa sen takasi poliittisuskonnollinen valtaliike.

Moni-ilmeinen Vahtimikko

Vahtimikkoa toimitettiin **lukuisina sovelluksina**: Kumlingen lentokentän valaistuksen ohjaus Maarianhaminan lennonjohdosta, Kymijoen patoluukkujen ohjaus virtauksen säätämiseksi, Tervolan kunnan sähkölaitoksen kytkinasemien ohjaus ja paljon muita. Suomessa oli 1980-luvulla noin 50 yksityistä puhelinlaitosta, joista useimmat olivat Outel Oy:n asiakkaita, Myös kaikki suurimmat laitokset Oulun Puhelinta lukuun ottamatta. Helsinkiin, Tampereelle, Turkuun, Vaasaan, Jyväskylään ja Kuopioon Vahtimikot kelpasivat. Myös valtion Posti- ja Telelaitos, sähkötukkurit, lukuisat kunnat ja yksityiset sähköliikkeet olivat asiakkaina. Lopputaisteluissa itsenäisesti toimivat kunnat ja sähköliikkeet pelastivat yrityksen.

1980-luvulla kehitettiin ”viisaampi” **Vahtimikko TMB-844**. Se pystyi siirtämään monipuolisesti mittaus- ja sanomatietoa kaikissa dataverkoissa. Outel Oy tarjosi **Puhelinlaitosten Liitolle** koko maan kattavaa verkkoa, vanhentuneen TeleTus-järjestelmän tilalle. Se olisi vastannut nyt niin paljon puhuttua **IoT-ratkaisua**. Tietysti esiastetta, mutta asioillahan on taipumus alkaa jostakin. Tämä olisi vienyt ns. digitalisaatiota käytännössä voimallisesti eteenpäin, ei vain puheita. Nousi vaikenemisen koku. Yleisesti **idean vaiheet** menevät seuraavasti: Idealle nauretaan, sitä vastustetaan, siitä vaietaan, sitä pidetään itsestään selvänä ja lopuksi sille keksitään uusi keksijä. **Hyvässä keksinnössä** ei ole sisällöllistä uutta. **Toteutuksen** tekniikka muuttuu ajan myötä. Hyvä keksintö sulautuu ympäristöön ja sille löytyy luonnosta vastine.

Paha pois silmistä

Järjestelmä oli parin vuoden ajan viiden Oulun eteläpuolisen kunnan yhteisen **Lakeuden keskuspuhdistamon** käytössä, hoitamassa jätevesien siirto- ja puhdistusprosesseja. Sen pohjana oli ABB Strömbergin MicroScada-ohjelmisto. Järjestelmän esittelemisen Helsingin ja Göteborgin messuilla oli liikaa. Se päätettiin purkaa ja Outel Oy sai lähestymiskiellon, vaikka hankkija antoi aiemmin kirjallisen ylistävän lausunnon järjestelmän hyödyistä ja luotettavuudesta.

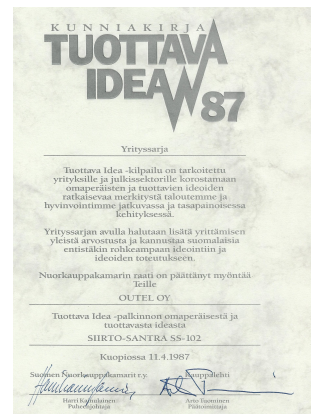
TMB-844 Vahtimikkoa meni maailmalle moniin vaativiin sovelluksiin, mm. Brunein sulttaanikuntaan kahden öljynjalostamon välisen tiedonsiirron protokollasovittimeksi. Tarkoittaa arkikielellä kielenkääntämistä.

Ideakilpailufarssi

Kehitysaluerahasto KERA julisti 80-luvun lopulla ideakilpailun nimellä Heukera, uusien ideoiden esille saamiseksi. Vahtimikko TMB-844 laitettiin kilpailuun. Arvovaltaisessa raadissa oli mm. Nokian hallituksen jäsen prof. Matti Ojala. Kilpailun voitti idea tuoda CD-levyjä USA:sta. Ne olivat uutta silloin ja mahdollistivat muodikkaan ja kaikenkattavan multimedian. Se oli ajan iskulause, ja niitä on ollut tähän päivään asti lukematon määrä, mm. tekoäly, älypöly, ubiikkius, läsnä-äly, etä-äly. Tekemistä korvaavaa puhetta. Muotikäsitteistä huolimatta yrittäjästä ei tullut vapaata miestä filosofoimaan ateenalaisella torilla. Voiko todellisuutta pilkata pahemmin?

Siirto-Santraan numeroni näppäilen...

Soitonsiirtäjää, Siirto-Santraa kehitettiin vuodesta 1975 lähtien. Laite siirsi puhelimeen tulevan soiton toiseen puhelinnumeroon. **Juha Vainio** teki Siirto-Santrasta laulun. Santra oli suosittu, kunnes toiminto integroitui keskustekniikkaan 1990-luvulla. Ratkaisuun liittyi puhelintekniikan ”**ikiliikkujaongelma**”, kaksijohtiminen välivahvistin. Sille oltiin haettu vuosikymmeniä ratkaisua **Bellin laboratorioita** myöten. Ongelma muhi alitajunnassa vajaan 10 vuotta, kunnes se valkeni eräänä aamuna vuonna 1984. Avaimena oli havainto häveliään ihmisen wc-käyttätymisestä ja sen yhdistäminen säätötekniikan perusteisiin ja korvan logaritmiseen ominaisuuteen. Ei siis mitään huippuosaamista, vaan käytännön havainto arjessa.

Huippuosaamista ja osaamista

Keksintö patentoitiin laajasti maailmalla. Esittely alan professorille **Oulun Yliopistossa** osoitti että hän ei ymmärtänyt ideaa, mutta laskutti **7000 markkaa** vajaan tunnin jahkailusta. Kuultuaan idean tuttu **maatalouskoneasentaja Reino Naasko** ymmärsi sen heti ja kertoi vastaavan havainnon paljastaessaan traktorin venttiilivian ”korvakuulolta”. Ollessaan traktorin vieressä asentaja kuuli vain yhtä, monien äänten meteliä. Viiden metrin etäisyydellä kaikki äänet vaimenivat ja kuuluivat erillisinä, kun korvan säätötekniikka alkoi toimia. Viallisten venttiilien äänet erottuivat.

Käytännön osaamisen tärkeys on unohtunut, kun **qwerty-virtuositeetti** on nostettu jalustalle ja nuoret on vieraannutettu todellisuudesta. Sanastokin on muuttunut todellisuutta huonosti kuvaavaksi. Sometus oli eläinten arkea jo miljoonia vuosia sitten, ilman kosketusnäyttöä. Parikymmentä vuotta sitten metsäteollisuus julistettiin auringonlaskun alaksi. Joukkopsykoosia pahimmillaan.

Tuntematon teollisuuden tekijänoikeus

Jos patentille olisi haettu tekijänoikeuksia maailmanlaajuisesti, se toisi nyt ja tulevaisuudessa Suomelle merkittäviä tuloja. Se on suurella todennäköisyydellä jokaisen älypuhelimien signaaliprosessorissa ja sitä tullaan laajasti tarvitsemaan ns. **Asioiden ja Esineiden internetissä**, IoT. Muotitermi ja alan iskulause tänään. 5G-tekniikka tuo sen yleiseen käyttöön. IoT:ssa vahvistinkeksintö mahdollistaa sujuvan puheyhteyden ihmisen ja koneen välillä. Se on luonnonmukainen, luonnossa esiintyvä ja matemaattisesti kuvattava. Ei siis mikään vempain, joka on hyvä tai huono. Siirto-Santralle saatiin **Nuorkauppakamarin TuottavaIdea**-palkinto v. 1986. Siitä Oulu vaikenä.

Teollisuuden tekijänoikeusasioita ei Suomessa vielä kukaan tiedosteta. Esimerkiksi Ranskassa niitä sovellettiin jo 1700-luvulla.

Teknologiakylässä

Outel Oy teki ensimmäisenä vuokrasopimuksen **Linnanmaan uuteen Teknologiakylään** syksyllä 1985. Tosin historiaa on siltäkin osin kirjoitettu uusiksi. Viiden vuoden kuluttua yrittäjä päätti lähteä kylästä. Syynä olivat epämääräisyydet, tuotteisiin tehdyt vahingolliset lisäykset alihankinnassa, patentin varastamisyritys ja monet muut tapahtumat.

1990-luvun alussa **Suomi kulki kohti katastrofia**. Outel muutti kaupungille ja Oulu oli valmis tekemään lopullisen kuoliniskun vanhimmalle, tulevaisuuteen suuntaavaa liikeidea toteuttavalle, oikeasti itsenäiselle yritykselle. Poikkeava esimerkki piti saada pois silmistä. Jopa oma tilitoimisto vehkeili ulkoisen tahon kanssa Outelin tuhoamiseksi. Asiasta varoitti toimiston rehellinen työntekijä. Tosin 1980-luvun lopulla tarjottiin vihreää oksaa osana hallitsevaa koalitiota. Liity meihin, sanoi yrittäjä jonka elämäntyö ryöstettiin ja hän pääsi ulkojäseneksi runsain korvauksin. Näennäisyrittäjä ei kelvannut oman tien kulkijalle. Yrityksessä tulisi olla yrittäjä, oma toiminta-ajatus, oma asiakaskunta ja mahdollisuus vaikuttaa niihin. Taistelussa meni omakotitalo ja avioliitto hajosi. Usko asiaan ei hävinnyt, eikä katkeruus vallannut. Muistui mieleen tapaus 14-vuotiaan saapuessa myöhästyneeltä junalta tunnille ja opettajan haukuttua luokan ovella. Poika osoitti halveksuntansa olemalla hiljaa ilman mitään selityksiä. Tosin nytkään ei kaikkea voi kertoa uskottavuuden rippeiden säilyttämiseksi.

Kovaa kilpailua ja kiistakirjoituksia

Vielä **2000-luvun** puolella tuli huijausyrityksiä Vahtimikko TMB-844:ään liittyen. Sitä haluttiin tilata maailmalle suuria määriä. Sähköposti ja faksi lauloivat, mutta yrittäjä ei uskonut. Faksilinjan tarkkailulaite paljasti suomalaisten olevan taas asialla. Asiaan liittyi myös Vientirengas ja valtion Finnpro. Aito yrittäjä ei noin halpaan mennyt. Temppua oli Oulussakin yritetty aiemmin. Konsultin välityksellä haluttiin tarjoutua Teleservice-palvelujärjestelmästä. Hinnalla ei olisi väliä. Yrittäjä kieltäytyi rahakkaasta kaupasta. Vastineeksi syntyi muutamia mielipidekirjoituksia Kalevaan. Ne koskivat Nokiana, oululaista osaamista ja niiden epäuskottavuutta ja vahingollisuutta koko Pohjois-Suomelle. Päätoimittaja Risto Uimonen luki ne ja tokaisi: ”Nämähän ovat teräviä, laitetaan lehteen”. Hän joutui jättämään Kalevan vähän ennen eläköitymistään.

Tekniikan museo kiinnostui

Tekniikan museon oululaislähtöinen kokoelmapäällikkö **Kirsi Ojala** otti yhteyttä vuonna 2016 ja kertoi jonkun suomalaisen tuoneen museoon Siirto-Santran ja kertoneen Outelista edelläkävijänä. Museoon toimitettiin keväällä 2017 alkuperäisiä prototyyppisiä Vahtimikosta ja Siirto-Santrasta, patenttitodistuksia eri puolilta maailmaa, diplomityö, esitteitä, käyttöohjeita, valokuvia sekä kertomuksia yrittäjästä, yrityksestä ja tuotteista. Pioneiryrittäjän elämäntyöstä vaikeneminen ja tulosten häivyttäminen tuli entistä vaikeammaksi.

Uusi Vahtimikko VM-2020

Vuonna 2020 on julkaistu uusi **Vahtimikko VM-2020**. **Se puhuu ja tulkitsee lauseita.** Laite on kehitetty asiakkaiden rahoilla ilman yhtäkään avustuseuroa. Se on nykyvaatimukset täyttävä ja myös uusia mahdollisuuksia huomioiva sanomanvälityslaite, joka muodostaa Sanoma-Sanna -ohjelmiston kanssa kokonaisuuden. Uusintakin Vahtimikkoa voi käyttää mitä moninaisimpiin palvelulogistiikan sanomanvälitystarpeisiin. Sisältö on sama kuin 1970-luvulla, välineet vain muuttuvat jossakin määrin. Vertauksen voi tehdä vaikka tieverkkoon: **Sisältö** on ihmisten ja tavaroiden liikkumistarve. **Välineet** ovat tiet ja autot. Ne vertautuvat Vahtimikon käyttöideaan.

Villieläimenä eläkkeelle

Tästä kaikesta huolimatta tai osittain myös sen vuoksi **pioneiryrittäjän taival** on ollut antoisa. Yrittäjä on saanut olla sitä, mitä yrittäjän tuleekin olla. Villieläin, joka joutuu lähtemään kolostaan saadakseen ruokaa, huolimatta mahdollisuudesta tulla syödyksi. Ilman kotieläimen työehtosopimusta.